

«Å avslutte LAR eller redusere dosen vesentlig? Jo visst er det mulig!»

Rapport fra intervjuer med pasienter i Tyrili som har avsluttet substitusjonsbehandlingen eller redusert medisindosen vesentlig.

Bakgrunn

Debatt i fagfeltet: I hvilken grad skal pasienter som ønsker å redusere eller avslutte LAR-behandlingen få støtte fra behandlingsapparatet?

Nasjonal retningslinje og forskning anbefaler LAR som langvarig/livslang behandling.

Vi har for lite kunnskap om de som redusere dosen eller avslutter, og som er i en stabil livssituasjon.

Tyrili har tatt i mot pasienter med LAR siden slutten av 1980-tallet.

Rundt 30 % av Tyrilis pasienter i døgnbehandling er i LAR.

I løpet av en periode var det flere pasienter i en enhet i Tyrili som sluttet i LAR eller reduserte dosen vesentlig –

det gjorde oss nysgjerrige!

Målsetning med studien

Målet med studien er å få frem stemmene og erfaringene til noen av dem som har redusert medisindosen vesentlig eller som har avsluttet LAR-behandlingen innenfor Tyrilis rammer.

Metode

Tyrili FoU fikk ansvaret for å lage en undersøkelse om dette:

- Kvalitativ metode med personlig intervju
- Intervjuskjema ble utarbeidet i samarbeid med en pasient
- Opplysningene er anonymisert. Tyrili har totalt 175 plasser fordelt på 6 ulike enheter.
- Studien er tilrådd av Norsk Samfunnsvitenskapelige Datatjeneste

- Fem brukte metadon og ni brukte buprenorfin
- Tre av dem som sluttet helt brukte metadon og to brukte buprenorfin.
- Ni av pasientene har hatt opphold i medisineringsen tidligere, enten frivillig (syv personer), ufrivillig (en person) eller både frivillig og ufrivillig opphold (en person).
- På intervju tidspunktet hadde åtte avsluttet oppholdet i Tyrili, alle bodde i egen bolig og var i jobb eller arbeidstrening.

Hvorfor søke LAR?

Hvorfor søke LAR	Antall pasienter som oppgir en eller flere av disse begrunnelsene (n=14)
Bli rusfri / klare å være i døgntilrettelagt behandling	 10
Unngå abstinens	 7
Overleve	 5
Slippe å leve som rusavhengig	 3
Smertelindring	 2
Få et legalt rusmiddel	 1

- «Metadonen var en hjelp så jeg kom meg inn i behandling på Tyrili. Det har vært en krykke å støtte seg til».

Positive erfaringer ved substitusjonsbehandlingen

- Ingen abstinens under avgiftning
- Mindre russug
- Klare å være i døgnbehandling
- Være rusfri i lange perioder
- Har fått et liv
- Overlevelse
- Slippe å være kriminell

- *«For å være helt ærlig hadde jeg nok ikke levd i dag hvis jeg ikke hadde kommet inn i LAR den gangen – det redda livet mitt».*
- *«Jeg har fått fokus på noe annet enn rus og abstinenser. Følelseslivet mitt er mer stabilt, jeg har mye større utbytte av døgnbehandlingen denne gangen».*
- *«Jeg har liksom fått et mer avslappa forhold til rusmidler, jeg tenker ikke så mye på rus. Og så slipper jeg stresset om morgenen, og det å være kriminell. Jeg har blitt opptatt av andre ting – fått et nytt perspektiv på livet».*
- *«Metadonen hjalp meg masse da jeg trengte det, den gjorde at jeg klarte å være i behandling».*
- *«Jeg har jo fått et liv! Jeg hadde aldri klart alt dette uten subutex».*

Negative erfaringer ved substitusjonsbehandlingen

11 av 14 rapporterer om omfattende plager relatert til medikamentet:

Er plaget av bivirkninger som gjør meg:

- Sløv og uinteressert og gir meg dårlig hukommelse
- Passiv og energitom
- Tung i hodet
- Følelsmessig flat – psykisk og seksuelt
- I dårlig fysisk form, tung i kroppen
- Dårlig søvn og dårlig i magen

- *«Bivirkningene var så plagsomme, jeg ble jo helt flat – både fysisk, psykisk og seksuelt. Jeg måtte ta masse medisiner mot bivirkningene av medisinene.....».*
- *«Jeg tenker nå at LAR var en lettvint løsning på en vanskelig person. Jeg ble totalt passivisert. Jeg følte meg ikke rusa, men i ettertid – nå etter at jeg har slutta, så ser jeg at jeg egentlig var rusa».*
- *«Jeg måtte bare ut av dykkerklokka jeg følte jeg var inne i».*
- *«Det er de høye dosene som ødelegger. Jeg kvikna til skikkelig når jeg trappa ned, jeg fant tilbake til meg sjøl og fikk lyst til å gjøre ting».*

Hvorfor avslutte LAR/redusere medisindosen?

Hvorfor slutte med LAR / redusere dosen	Antall pasienter som oppgir en eller flere av disse begrunnelsene (n=14)
Lever et stabilt, rusfritt liv	 14
Bivirkningene er for plagsomme	 8
Vil ha frihet til å gjøre som jeg vil	 8
Bli mer normal	 4
Vil ikke være avhengig av et medikament	 3

- *«Jeg hadde et stabilt liv, jeg rusa meg ikke. Jeg hadde rett og slett ingen grunn for å bruke subutex lengre».*
- *«Jeg følte meg så passiv og tung av metadonen. Jeg ville ikke komme ut fra Tyrili og være avhengig av LAR-systemet – jeg vil dra på ferie når jeg vil, og føle meg normal».*

Utfordringer ved å avslutte/reducere dosen

Utfordringer ved å avslutte / redusere dosen	Antall pasienter som oppgir en eller flere av disse begrunnelsene (n=14)
Ingen utfordringer i det hele tatt	 7
Lettere abstinensplager	 4
Harde abstinensplager	 2
Langvarige ettervirkninger	 2
Mer russug	 1

- *«Det har kosta meg mye å slutte. Det verste var å holde ut abstinensene, spesielt på slutten og etter jeg slutta. Det har vært plagsom lenge etterpå - dårlig søvn, dårlig i magen og uro i kroppen».*
- *«Det gikk overraskende greit, det verste var nok frykten jeg hadde for abstinenser på forhånd. Men jeg hadde jo liksom kontroll da, styrte nedtrappinga sjøl og jeg brukte lang tid».*

Positive erfaringer ved å avslutte/reducere dosen

Positive opplevelser ved å avslutte / redusere dosen	Antall pasienter som oppgir en eller flere av disse begrunnelsene (n=14)
Har fått arbeidslyst og tiltakslyst. Er mer våken og følger med	 10
Har fått kontakt med følelsene mine – har blitt meg selv igjen	 9
Er kvitt bivirkninger som angst, svette, dårlig søvn og dårlig form	 7
Kan gjøre som jeg vil uten at LAR-systemet bestemmer over meg	 2

- *«For meg har det bare vært positivt å redusere dosen. Jeg har fått kontakt med følelsene mine. Det betyr også at jeg har fått mer sosial angst, men det er jo en del av meg det òg – ikke sant».*
- *«Det har vært så godt å bli meg sjøl igjen. Jeg har mer energi og jeg er i bedre humør».*
- *«Det er helt annerledes å sitte i grupper og samtaler på Tyrili nå. Jeg er liksom mye mer med, jeg får med meg det de andre sier og kan gi tilbakemeldinger. Jeg skjønner ikke hvorfor jeg fikk så høy dose til å begynne med».*

Om å være på Tyrili under nedtrappingen

- *«Det var helt avgjørende for meg å være på Tyrili. Det var rom og takhøyde for skiftende humør og form. De forsto at jeg var litt utafør i perioder».*
- *«Jeg hadde aldri turt å prøve dette utenfor Tyrili. Jeg trengte folka rundt meg – erfarne folk».*
- *«Det er altfor store forventinger om at vi må stille opp. Det er lite forståelse for at man kan være i dårlig form. Jeg følte meg så alene».*

Suksessfaktorer

- Ønsket om å avslutte LAR / redusere dosen var begrunnet i god rusmestring og en stabil livssituasjon.
- Pasientene har selv hatt kontroll over nedtrappingsprosessen, i nært samarbeid med behandlere og lege i Tyrili.
- Rammene og tryggheten ved å være i Tyrili har vært viktig.
- Opplevelsen av å få støtte på ønsket om å starte en nedtrappingsprosess har betydd mye.

Diskusjon

- Er det riktig å støtte pasienter som ønsker å avslutte LAR-behandlingen når forskning viser at substitusjonsbehandling i stor grad reduserer mortalitet, morbiditet og kriminalitet?
- Norge gir høye LAR-doser sammenlignet med andre land. Kan medikamentdosen tilpasses mer individuelt?

Avsluttende kommentar

- Det er mulig!
- Individuelt tilrettelagt LAR-behandling
- Dialog
- Respekt
- Åpenhet
- Få mer kunnskap om de som avslutter eller reduserer dosen

Takk for oss!

www.tyrili.no